

Sygn. akt IV U 1364/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Robert Grygiel

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Karina Zbroińska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 roku w C. na rozprawie

sprawy K. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania K. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 28 września 2018 roku Nr (...)

1. **oddala odwołanie;**
2. **złożony na rozprawie w dniu 2 października 2019 roku wniosek o ponowne przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o nowo złożone dokumenty (karta 85-91 akt sprawy), uzupełniony pismem z dnia 9 października 2019 roku (karta 101-102 akt sprawy) przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C. jako nowe żądanie dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy;**
3. **nie obciąża odwołującego K. L. kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 września 2018 roku, Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu K. L. ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia organ rentowy wskazał, że okresy zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w B. wskazane w przedłożonej dokumentacji są rozbieżne. Jednocześnie Zakład poinformował ubezpieczonego, że nie był w stanie ustalić faktycznego okresu jego zatrudnienia w ww. spółce bezpośrednio z pracodawcą z uwagi na fakt, że korespondencja kierowana do zakładu pracy nie została odebrana, a wpis w legitymacji ubezpieczeniowej budzi wątpliwości, bowiem dokonany jest przez osobę o nazwisku L.. Nadto organ podniósł, że świadectwo pracy z 30 sierpnia 1992 roku nosi znamiona korekty.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył K. L., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i ponowne ustalenie wysokości przysługującej mu emerytury w oparciu o dokumentację, której wiarygodność podważona została przez organ rentowy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

K. L. urodził się w dniu (...). W okresie od dnia 5 czerwca 1970 roku do dnia 15 sierpnia 1973 roku oraz od dnia 13 września 1973 roku do dnia 10 marca 1992 roku ubezpieczony pracował w Kopalni (...) (dalej: KWK (...)) w B., kolejno jako młodszy elektryk na powierzchni, młodszy elektryk pod ziemią, elektryk pod ziemią, elektryk na powierzchni, elektryk pod ziemią oraz elektromonter pod ziemią (okoliczność bezsporna). W okresie tego zatrudnienia od dnia 17 maja 1991 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku oraz od dnia 9 stycznia 1992 roku do dnia 31 stycznia 1992 roku ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym.

(dowód: akta rentowe; akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...)
i z KWK (...))

Decyzją z dnia 16 marca 1998 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia emerytalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 1 lutego 1983 roku o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin począwszy od dnia

7 stycznia 1998 roku, to jest od osiągnięcia okresu uprawniającego do rzeczonoego świadczenia. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto dochód, który stanowił podstawę wymiaru składek z dziewięciu kolejnych lat kalendarzowych, to jest od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł dla ubezpieczonego 209,49%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił okresy składkowe w łącznym wymiarze 26 lat

i 6 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w łącznym wymiarze 9 miesięcy.

Decyzją z dnia 17 lutego 2004 roku organ rentowy dokonał przeliczenia wysokości emerytury przysługującej odwołującemu, uwzględniając w podstawie wymiaru dodatkowy składnik wynagrodzenia. Organ ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na 212,86%, uwzględniając udowodnione okresy składkowe w łącznym wymiarze 26 lat i 8 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w łącznym wymiarze 9 miesięcy. Nadto, wobec kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia, decyzjami z dnia 3 lutego 2016 roku i z dnia 23 listopada 2017 roku Zakład przeliczał wysokość jego świadczenia emerytalnego.

W dniu 27 kwietnia 2018 roku ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o doliczenie do stażu emerytalnego okresu zatrudnienia od dnia

1 października 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w B. na podstawie dokumentów w postaci świadectwa pracy z dnia 30 sierpnia 1992 roku oraz umów o pracę z dni: 1 października 1990 roku, 2 listopada 1990 roku, 2 stycznia 1991 roku i 2 stycznia 1992 roku.

(dowód: akta rentowe)

W okresie od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku ubezpieczony pracował w spółce (...) na stanowisku (kolejno) elektryka, mistrza budowy oraz mistrza do spraw elektromechanicznych. W ostatnim okresie zatrudnienia wykonywał pracę elektromontera. Z powyższego okresu zatrudnienia ubezpieczony posiada trzy świadectwa pracy:

1) datowane na dzień 31 sierpnia 1992 roku i potwierdzające zatrudnienie na stanowisku mistrza do spraw elektromechanicznych w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 17 maja 1991 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku,

2) datowane na dzień 31 sierpnia 1992 roku i potwierdzające zatrudnienie na stanowisku elektromontera w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 11 marca 1992 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku,

3) datowane na dzień 30 sierpnia 1992 roku i potwierdzające zatrudnienie na stanowiskach (kolejno) elektryka, mistrza budowy, mistrza do spraw elektromechanicznych i elektromontera w okresie od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku (data dzienna poprawiona z 30 na 31 i parafowana).

(dowód: akta rentowe, w szczególności świadectwa pracy – k. 9, k. 10, k. 165, umowy o pracę – k.167-174 oraz legitymacja ubezpieczeniowa – k. 179; akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...) i z KWK (...)).

Z okresu zatrudnienia w spółce (...) ubezpieczony posiada następujące umowy o pracę:

- 1) z dnia 1 października 1990 roku – zatrudnienie w $\frac{3}{4}$ części wymiaru czasu pracy (elektryk), umowa na czas nieokreślony z wynagrodzeniem w wysokości 600.000zł;
- 2) z dnia 2 listopada 1990 roku – zatrudnienie w $\frac{3}{4}$ części wymiaru czasu pracy na czas nieokreślony (mistrz budowy) z wynagrodzeniem 900.000zł oraz dodatkiem funkcyjnym 600.000zł (łącznie 1.500000zł); zmieniona angażem z dnia 2 stycznia 1991 roku z wynagrodzeniem 1.100000zł i dodatkiem funkcyjnym 700.000zł (łącznie 1.800000zł);
- 3) z dnia 2 stycznia 1992 roku – zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony (elektromonter) z wynagrodzeniem 1500000zł i dodatkiem funkcyjnym 400.000zł (łącznie 1900000zł);

Na podstawie umowy o pracę z dnia 2 stycznia 1992 roku ubezpieczonemu powierzono w spółce (...) obowiązki elektromontera – w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z hipotetycznym wyliczeniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia jednoczesnego u dwóch pracodawców, to jest przy założeniu, że oprócz dotychczas przyjętych okresów składkowych i nieskładkowych oraz wynagrodzeń zostaną dodatkowo przyjęte jako okresy uzupełniające się (składkowe) i jako dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w okresach uzupełniających i w okresach zbieżnych z zatrudnieniem w KWK (...), zostanie przyjęty okres zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w B. od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku z wynagrodzeniem:

- 1) od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 października 1991 roku – 600.000,00 zł miesięcznie,
- 2) od dnia 1 listopada 1990 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku – 1.500.000,00 zł miesięcznie,
- 3) od dnia 1 stycznia 1991 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku – 1.800.000,00 zł miesięcznie,
- 4) od dnia 1 stycznia 1992 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku – 1.900.000,00 zł miesięcznie,

wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wynosi:

- 1) z 9 kolejnych lat kalendarzowych – 207,56% z okresu od 1980 do 1988 roku,
- 2) z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury – 205,94% z okresu od 1979 do 1988 roku,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu – 175,81%.

(dowód: pismo procesowe ZUS z dnia 4 listopada 2019 roku – k. 105-114)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Okresem spornym między stronami był okres zatrudnienia ubezpieczonego

w spółce (...) sp. z o.o. w okresie od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku. W istocie jednak organ rentowy, w oparciu o świadectwa pracy (k. 9, k. 10 akt rentowych), zaliczył ubezpieczonemu okres pracy w ww. spółce od dnia 17 maja 1991 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku oraz od dnia 11 marca 1992 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku (co wynika z treści odpowiedzi ZUS na odwołanie), skutkiem czego de facto sporny okazał się czasokres od dnia 1 października 1990 roku do dnia 16 maja 1991 roku oraz od dnia 1 stycznia 1992 roku do dnia 10 marca 1992 roku.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 1270, ze zm., dalej: ustawa emerytalna), podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl art. 15 ust. 4 ustawy emerytalnej, w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250% (art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej).

Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art. 15 ust. 6 ustawy emerytalnej).

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy emerytalnej, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

–a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Oddalając odwołanie ubezpieczonego Sąd Okręgowy oparł się na hipotetycznym wyliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (k. 105-114) dokonanych przez organ rentowy na zobowiązanie Sądu. Obliczenia dokonane przez

Zakład nie budzą żadnych wątpliwości Sądu pod kątem ich poprawności i rzetelności, a nadto odwołujący nie wniósł do nich żadnych zastrzeżeń. Zgodnie z powyższym, hipotetycznym wyliczeniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury

z uwzględnieniem wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia jednoczesnego u dwóch pracodawców, to jest przy założeniu, że oprócz dotychczas przyjętych okresów składkowych i nieskładkowych oraz wynagrodzeń zostaną dodatkowo przyjęte jako okresy uzupełniające się (składkowe) i jako dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w okresach uzupełniających i w okresach zbieżnych z zatrudnieniem

w KWK (...), zostanie przyjęty okres zatrudnienia ubezpieczonego

w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w B. od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku z wynagrodzeniem:

- 1) od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 października 1991 roku – 600.000,00 zł miesięcznie,
- 2) od dnia 1 listopada 1990 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku – 1.500.000,00 zł miesięcznie,
- 3) od dnia 1 stycznia 1991 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku – 1.800.000,00 zł miesięcznie,
- 4) od dnia 1 stycznia 1992 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku – 1.900.000,00 zł miesięcznie,

wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wynosi:

- 1) z 9 kolejnych lat kalendarzowych – 207,56% z okresu od 1980 do 1988 roku,
- 2) z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury – 205,94% z okresu od 1979 do 1988 roku,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu – 175,81%.

Mając na uwadze powyższe, nawet po uwzględnieniu ubezpieczonemu spornego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)” sp. z o.o. w B. od dnia 1 października 1990 roku do dnia 16 maja 1991 roku oraz od dnia 1 stycznia 1992 roku do dnia 10 marca 1992 roku obok przyjętych dotychczas okresów zatrudnienia i osiągniętych wynagrodzeń oraz przyjęciu zarobków ubezpieczonego z całego rzeczonoego okresu, to i tak najkorzystniejszy dla ubezpieczonego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru pochodzi z okresu kolejnych 9 lat kalendarzowych od 1980 do 1988 roku. Uwzględnienie odwołującemu zatrudnienia w spółce (...) pozostaje bez wpływu na wysokość należnego mu świadczenia emerytalnego, bowiem nawet po przyjęciu zarobków z okresu ww. zatrudnienia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie jest wyższy od ustalonego poprzednio, to jest z lat 1980-1988.

Należy przy tym wskazać, że w ocenie sądu okręgowego odwołującemu należało zaliczyć jako okres składkowy cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w B. od dnia 1 października 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1992 roku, mimo istnienia trzech rozbieżnych w swej treści świadectw pracy. W szczególności należy wskazać, że ciągłość tego zatrudnienia potwierdzają trzy kolejne umowy o pracę i zachowany angaż znajdujące się w aktach organu rentowego jak i potwierdzają to zgodne zeznania świadków J. W. i M. L. (k. 64-65), które z kolei są zgodne z wyjaśnieniami ubezpieczonego (k. 65). Odwołujący w pewnych okresach biorąc pod uwagę niepełnoetatowe zatrudnienie w tym przedsiębiorstwie i w istocie powiązanie jego pracy z powierzonymi zadaniami a nie z czasem pracy, był w stanie łączyć obowiązki pracownika firmy (...) z obowiązkami pracownika KWK (...). Zmieniennym przy tym jest to, że w czasie kiedy ilość obowiązków odwołującego w firmie (...) wzrosła odwołujący w pierwotnie macierzystym zakładzie pracy tj. w KWK (...) korzystał z urlopu bezpłatnego. Aczkolwiek dzisiaj nie sposób jest wyjaśnić w świetle tych dowodów dlaczego odwołującemu wydano trzy świadectwa pracy, to należy podkreślić, że świadectwa pracy datowane na 31 sierpnia 1992 roku dotyczące okresów zatrudnienia od 15 maja 1991 roku do 31 grudnia 1991 roku i od 11 marca 1992 roku do 31 sierpnia 1992 roku (k. 9 i 10 akt ZUS) zostały podpisane przez niezidentyfikowaną osobę na pieczęcie Wiceprezesa J. W., który obowiązki wiceprezesa pełnił tylko w okresie od 1 marca do 30 września 1991 roku (vide zeznania J. W. k. 64) i tym samym w dniu 31 sierpnia 1992 roku nie

mógł podpisać tych świadectw jako wiceprezes. Trzecie świadectwo pracy obejmujące cały okres zatrudnienia od 1 października 1990 roku do 31 sierpnia 1992 roku (k. 165 akt ZUS) zostało podpisane przez nieżyjącego już dzisiaj prezesa spółki J. N. i w powiązaniu z przedstawionymi dowodami to jest z umowami o pracę, angażem, zeznaniami świadków i wyjaśnieniami ubezpieczonego należało uznać je za wiarygodne i miarodajne dla poczynienia ustaleń. Tym samym wiarygodność świadectw, które obejmują krótsze okresy zatrudnienia jest wątpliwa.

W dalszej kolejności należy wskazać, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot sporu, a co za tym idzie przedmiot rozstrzygnięcia w sprawie, wyznaczany jest niejako w dwojaki sposób. Po pierwsze wyznacza go treść decyzji organu rentowego, od której wniesiono odwołanie, a po drugie treść odwołania uprawnionej osoby, to jest zakres, w jakim żąda ona zmiany zaskarżonej decyzji (orzeczenia). Powyższy pogląd jest powszechnie akceptowany w doktrynie oraz

w orzecznictwie i wielokrotnie był wyrażany tak przez Sąd Najwyższy, jak i sądy powszechne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 września 2010 roku, sygnatura akt III UK 15/10, Legalis nr 315939; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 25 lutego 2014 roku, sygnatura akt III AUa 821/13, Legalis nr 992710).

Zgodnie z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

Podczas rozprawy w dniu 2 października 2019 roku odwołujący przedłożył nową dokumentację, w posiadaniu której nie był dotychczas organ rentowy, a której treść, co niewykluczone, może mieć wpływ na wysokość świadczenia emerytalnego przysługującego ubezpieczonemu. W ocenie Sądu Okręgowego wnioski ubezpieczonego o przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o powyższą dokumentację jest jednak żądaniem nowym, dotychczas nierozpoznanym przez organ rentowy, zatem w konsekwencji wnioski odwołującego w oparciu o art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. należało przekazać do rozpoznania temu organowi. Ubezpieczony nie wykazał, iż rzeczona dokumentacja została już wcześniej przedłożona przezeń organowi rentowemu, nadto w piśmie procesowym z dnia 4 listopada 2019 roku

(k. 104) Zakład wskazał, że kwoty wymienione w złożonym na rozprawie w dniu

2 października 2019 roku zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres pracy w KWK (...) nie są zgodne z kwotami wymienionymi

w zaświadczeniach Rp-7 znajdujących się już w ZUS, skutkiem czego wszczęto w omawianym zakresie postępowanie wyjaśniające.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. (w części oddalającej) i art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. (w części przekazującej) oraz przepisów powołanych w treści niniejszego uzasadnienia orzeczono jak w sentencji wyroku.